

संस्कृत-वार्ता:

दिनाङ्कः : 20/02/2026

सायम् - 06:20

आदौ मुख्यवार्ता:

- ऐषमो भारत ए.आई. इम्पैक्ट समिट इति समुपवेशनस्य अवसरे प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदी लिकटेंस्टीनस्य, स्लोवाक-गणराज्यस्य, श्रीलंकायाः, मॉरीशसदेशस्य संयुक्त राष्ट्रामेरीकायाश्च शीर्ष-नेतृभिः साकं कृतवान् द्वै-पाक्षिकाणि मन्त्रणोपवेशनानि।
- प्रधानमन्त्रिणा सेवा तीर्थ मध्ये ए.आई., डीप-टेक स्टार्टअप इत्यनयोः सीईओ अधिकारिभिः साकं कृतानि गोल-मञ्चोपवेशनानि; भारतस्य आवश्यकतानां अनुरूपं समाधानस्य विकासनार्थं कृतः आग्रहः।
- नवदिल्ल्यां आयोजिते इंडिया ए.आई. इम्पैक्ट समिट इति सम्मेलने भारतदेशेन संयुक्त-राज्यामेरिका-देशेन च “पैक्स सिलिका” इति साहमत्यपत्रे कृतानि हस्ताक्षराणि।
- सर्वोच्च-न्यायालयेन पश्चिम-बङ्ग-राज्ये एस.आई.आर. इति मतदातृ-सूचीनां विशेष-संशोधन-कार्यक्रमाय निर्वाचन-आयोगस्य साहाय्यार्थं वर्तमान-पूर्व-जनपद-न्यायाधीशानां नियुक्तेः निर्देशः प्रदत्तः।
- आई.सी.सी. टी-२० विश्व-चषक-क्रीडायाम् अद्य सायं काले ग्रुप्-बी इत्यस्य अन्तिम-स्पर्धायां ऑस्ट्रेलिया-दलम् ओमान-दलेन सह श्रीलङ्का-देशे प्रतिस्पर्धा करिष्यति।

अथ वार्ता: विस्तरेण

प्रधानमन्त्री स्लोवाक-राष्ट्रपतिना

षड्विंशत्यधिक द्विसहस्रतम वर्षस्य इण्डिया-ए. आई. इम्पैक्ट शिखर सम्मेलनावधौ प्रधानमन्त्रिणा नरेन्द्रमोदिना लिचटेन्स्टीन देशस्य राजकुमारेण अलोयिस इत्यनेन सह द्वैपाक्षिकोपवेशनं कृतम्। व्यापारः, निवेशः, ए. आई., नवान्वेषणम्, कौशलविकासेत्यादिषु क्षेत्रेषु सहकार्यं वर्धयितुं द्वावपि सहमतौ अभवताम्। नवदिल्लीनगरे प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी अद्य एआई इम्पैक्ट समिट् इत्यस्य सम्मेलनस्य अवसरे स्लोवाक-गणराज्यस्य राष्ट्रपतिना पीटर पेलेग्रीनी इत्यमुना सह द्वैपाक्षिकीं मन्त्रणां कृतवान्। उभयोः नेत्रोः मध्ये भारत-स्लोवाक-देशयोः सम्बन्धानां सुदृढीकरणाय विस्तृतः विचारविनिमयः अभवत्। कृत्रिमबुद्धिमत्ता, नवोन्मेषः, प्रौद्योगिकी, व्यापारः, निवेशः चेत्यादिषु क्षेत्रेषु सहयोगविस्तारस्य विषयोऽपि प्रमुखतया चर्चितः। प्रधानमन्त्री उक्तवान् यत् भारतं कृत्रिमबुद्धिमत्तायाः उदयोन्मुख-प्रौद्योगिकीय-क्षेत्रेषु वैश्विक-सहकार्यवृद्धये प्रतिबद्धम्

अस्ति। उभौ नेतारौ परस्परं विश्वासस्य समान-लोकतान्त्रिक-मूल्यानां च आधारेण सम्बन्धान् नूतन-उच्चतां प्रति नेतुं सहमतौ अभवताम्।

हैदराबाद- मोदी-श्रीलंका

नवदिल्ल्याः हैदराबाद-भवने प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदी अद्य श्रीलङ्का-लोकतान्त्रिक-गणराज्यस्य राष्ट्रपतिना अनुरा कुमारा दिसानायके इत्यमुना सह द्वैपाक्षिकोपवेशनम् आचरितवान्। अस्यां मन्त्रणायाम् उभयोर्मध्ये भारत-श्रीलङ्का-देशयोः सम्बन्धानां सुदृढीकरणाय विस्तृतः विचारविनिमयः अभवत्। आर्थिक-सहकार्यं, विकास-साहम्यं, सम्पर्क-परियोजनाः, क्षेत्रीय-स्थैर्य-सम्बद्धाः विषयाश्च प्रमुखतया चर्चिताः। राष्ट्रपतिना दिसानायकेन कठिन-आर्थिक-परिस्थितिषु भारतदेशेन प्रदत्तस्य साहाय्यस्य कृते कृतज्ञता प्रकटिता। प्रधानमन्त्री मोदी 'पड़ोसी-प्रथम' इति प्रतिवेशी-प्रथम नीत्याः अन्तर्गतं श्रीलङ्कादेशं प्रति निरन्तरं सहकार्यस्य प्रतिबद्धतां साम्प्रैडितवान्। उभौ नेतारौ परस्परं विश्वासस्य, लोकतान्त्रिक-मूल्यानां, क्षेत्रीय-शान्तेः च आधारेण द्विपक्षीय-सम्बन्धान् नूतन-उच्चतां प्रति नेतुं संकल्पमपि कृतवन्तौ।

प्रधानमन्त्रिणा कृता गोलमञ्चचर्चा

नवदिल्लीनगरे राष्ट्रिय-राजधान्यां भारतमण्डपमित्यत्र समायोजितस्य India AI Impact Summit-2026 इति सम्मेलनस्य चतुर्थे दिवसे प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी उद्योग-प्रौद्योगिकीय-जगतां प्रमुख-नेतृभिः सह समनुष्ठितम् एकं महत्त्वपूर्ण-गोलमञ्च-मन्त्रणोपवेशनं अध्यक्षितवान्। अस्याः मन्त्रणायाः मुख्यलक्ष्यं कृत्रिमबुद्धिमत्तायाः भविष्य-दिशा, तस्याः वैश्विक-उत्तरदायित्वं तथा भारतस्य डिजिटल-नेतृत्वस्य अवसराणां विषये व्यापकसंवादस्य स्थापना आसीत्। प्रधानमन्त्री उक्तवान् यत् कृत्रिमबुद्धिमत्ता अद्य विश्वे ऐतिहासिक-परिवर्तनस्य प्रमुख-शक्तिरेव दृश्यते, अतः अस्याः प्रौद्योगिक्याः विकासः सतत-मानव-कल्याणस्य दिशि एव नियोजनीयः। अमुना सबलं प्रतिपादितं यत् प्रौद्योगिक्याः परम-लक्ष्यं केवलं आर्थिक-विकासः न भवेत्, अपि तु सर्वेषां समावेशनम्, सर्वेभ्यः समान-अवसर-प्रदानं च स्यात्। अस्यां मन्त्राणायां विश्वस्य प्रमुख-प्रौद्योगिकीय-क्षेत्राणां मुख्यकार्यकारि-अधिकारिणः, नवाचार-संस्थाः, उद्योग-जगतः विशिष्ट-प्रतिनिधयश्च सहभागिनः अभवन्। तैः सह एआई-प्रणालीनां नैतिकता, सुरक्षा, पारदर्शिता, उत्तरदायित्वं चेति विषयेषु गम्भीर-विमर्शोऽजायत। एतस्मात् पूर्वं प्रधानमन्त्रिणा सम्मेलनस्य औपचारिक-उद्घाटनम् अपि कृतम्, यस्मिन् बहवो राष्ट्र-नेतारः, प्रौद्योगिकी-विशेषज्ञाश्च सहभागिनः अभवन्। अस्मिन् वर्षे "AI for Human Welfare" इति भावनया सह "MANAV Vision" इति मानव-केन्द्रित-संकल्पना विशेषरूपेण प्रस्तुताभवत्, या नैतिक-प्रौद्योगिकीय-विकासं, पारदर्शितां च प्रोत्साहयति। भारतस्य प्रयासाः एआई-प्रौद्योगिकीं सरलां, समावेशिनीं च कृत्वा वैश्विक-संसाधनरूपेण कृत्रिमबुद्धिमत्तायाः विकसनं लक्षयन्ति, येन नूतन-जीविका-सृजनम्, शिक्षा-विस्तारणम्, नवाचार-वर्धनं च सशक्ततया साध्येत। सम्मेलनमेतद् संदेशम् अयच्छत् यत् कृत्रिमबुद्धिमत्तायाः विकासः केवलं प्राविधिकोपलब्धिः न, अपि तु मानव-केन्द्रित-प्रगतिशील-चिन्तनस्य प्रतीकभूतं तत्त्वम् अस्ति।

अश्विनीवैष्णवः सुन्दरपिचाई

केन्द्रीयमन्त्री अश्विनीवैष्णवः इंडिया एआई इम्पैक्ट समिट् इति सम्मेलनावसरे गूगल-अल्फाबेट-संस्थयोः मुख्यकार्यकारी-अधिकारिणा सुन्दरपिचाई महोदयेन सह मिलितवान्। अस्मिन् मेलने कृत्रिमबुद्धिमत्ता, अङ्गीय-नवोन्मेषः, प्रौद्योगिकीय-सहकार्यं चेत्यादिषु विषयेषु उभाभ्यामपि विचारविनिमयः विहितः। अत्रावसरे उभावपि जनौ भारतस्य ए.आई.-विकासं, प्रतिभा-संवर्धनं, वैश्विक-सहकार्य-विस्तारं च प्रोत्साहितुं संकल्पितवन्तौ।

पैक्स सिलिका-साहमत्यपत्रकम्

ऐषमः इंडिया ए.आई. इम्पैक्ट समिट् इति सम्मेलनस्य अवसरे 'पैक्स सिलिका' इति साहमत्यपत्रके हस्ताक्षरानन्तरं केन्द्रीयमन्त्री अश्विनी वैष्णवः अवदत् यत् अद्य विश्वं भारतदेशे विश्वासं करोति। सः उक्तवान् यत् भारतं बौद्धिक-सम्पदाधिकाराणां सम्मानं कुरुते, अस्माकं देशे विशालः कुशलप्रतिभा-समूहः विद्यते, युगपदेव भारतस्य विदेशनीतिः सदैव विश्वासनिर्माणाय समर्पिता आसीत्। एतेषां कारणानां फलरूपेण भारतं वैश्विक-प्रौद्योगिकीय-सहकार्यक्षेत्रे विश्वसनीय-सहभागि-रूपेण प्रतिष्ठितम् अस्ति। मन्त्रिमहोदयः एतद् अपि अवदत् यत् कृत्रिमबुद्धिमत्ता-क्षेत्रे भारतं न केवलं प्राविधिकीं क्षमतां संवर्धयति, अपितु उत्तरदायित्वपूर्णं मानवकेन्द्रितं च विकासमार्गं अनुसरति। 'पैक्स सिलिका' इति साहमत्यं भारतस्य नवोन्मेषशक्तेः, वैश्विकसहकार्यस्य, सुदृढनीतिप्रणाल्याः च प्रमाणम् अस्ति। सः विश्वासं व्यक्तवान् यत् एतादृशाः पदाक्षेपाः भारतं कृत्रिमबुद्धिमत्तायां उदयोन्मुख-प्रौद्योगिकीय-क्षेत्रेषु च अग्रणीभूमिकायाः निर्वहणे अधिकं सशक्तं करिष्यन्ति।

अरुणाचलप्रदेश- राष्ट्रपति

अरुणाचलप्रदेश-मिजोरमराज्ययोः राज्यस्थापनादिने राष्ट्रपतिना द्रौपदीमुर्मु-महोदयया शुभाशंसाः प्रदत्ताः। भारतस्य राष्ट्रपतिः द्रौपदी मुर्मु महोदया अद्य अरुणाचलप्रदेश-राज्यस्य तथा मिजोरम-राज्यस्य राज्यस्थापनादिनस्य पावनावसरे तयोः राज्ययोः निवासिभ्यः हार्दिकाः शुभाशंसाः प्रेषितवती। स्वसन्देशे राष्ट्रपतिः अवदत् यत् अरुणाचलप्रदेशः नैसर्गिक-सौन्दर्यस्य, जनजातीय-संस्कृतेः, समृद्ध-परम्पराणां च अनुपमः प्रतीकः अस्ति। मिजोरम-राज्यं च अनुशासनस्य, सामाजिक-समरसतायाः, शिक्षाक्षेत्रे उत्कृष्ट-प्रयत्नानां च आदर्शरूपेण प्रसिद्धम् अस्ति। सा एतदपि अवदत् यत् उभे राज्ये राष्ट्रियैक्यस्य सुदृढीकरणे, सीमासुरक्षायां, सततविकासस्य संवर्धने च महत्त्वपूर्णं योगदानं कुरुतः। राष्ट्रपतिः विश्वासं व्यक्तवती यत् अरुणाचलप्रदेशः मिजोरमराज्यं च भविष्येऽपि प्रगतेः, नवोन्मेषस्य, पर्यावरणसंरक्षणस्य च क्षेत्रेषु निरन्तरम् उन्नतिं करिष्यतः तथा राष्ट्रस्य समग्रविकासाय योगदानं दास्यतः। अन्ते राष्ट्रपतिः कामनाम् अकरोत् यत् अयं

राज्यस्थापनादिवसः नागरिकेषु ऐक्यभावं, समृद्धिं, प्रगतिं च अधिकं दृढीकरोतु; तथा च राज्यद्वयम् अपि शान्तेः, सौहार्दस्य, सर्वसमावेशकविकासस्य च मार्गं निरन्तरं अग्रे गच्छतु इति।

विराम

संस्कृतवार्तायाः संस्करणमिदम् इदानीम् आकाशवाणीतः प्रसार्यते। सममेव अयं कार्यक्रमः आकाशवाण्याः अन्तर्जालपटले www.newsonair.gov.in इत्यत्र, अथ newsonair चलदूरभाषीय- तन्त्रांशे अपि उपलब्धो भविष्यति।

अमितशाहः अद्य असम-राज्यस्य कछार-जनपदे “वाइब्रण्ट् विलेजेस् इति कार्यक्रमस्य द्वितीयम् उपक्रमम् ” उद्घाटयति। अयं कार्यक्रमः सीमावर्तिनां ग्रामाणां समग्र-विकासाय, स्थायि-जीविकोपार्जनावसराणां सृजनाय च समर्पितः अस्ति। एतेन सुरक्षित-सशक्त-सीमा-समुदायानां निर्माणं साध्यते तथा “विकसित-भारत-2047” इति दृष्टेः परिपूर्तिश्च विधास्यते। सीमावर्तिषु ग्रामेषु आधारभूत-संरचनायाः सुदृढीकरणम्। स्थानीयजनानां कृते स्थायि-जीविकोपार्जनस्यावसराणां विस्तारः। सुरक्षित-सशक्त-आत्मनिर्भर-सीमा-समुदायानां निर्माणम्। अस्य कार्यक्रमस्य मुख्योद्देश्यः सीमाक्षेत्रेषु निवसतां नागरिकाणां जीवन-स्तरस्य उत्थनम् अस्ति। मार्ग-निर्माणम्, विद्युत्-व्यवस्था, जल-सुविधा, स्वास्थ्य-शिक्षा-केन्द्राणां विकासः च अस्य अन्तर्गतं प्रवर्तते। तथा च, कृषिकार्या-धारितोद्योगाः, हस्तशिल्प-प्रोत्साहनम्, लघु-उद्योग-स्थापनम् चेत्यादिभिः माध्यमैः ग्रामवासिनां कृते आय-वृद्धेः उपायाः क्रियन्ते। एतेन सीमाक्षेत्रेषु स्थिरता, सुरक्षा, आत्मनिर्भरता च सुदृढा भवति।

सर्वोच्चन्यायालय-पश्चिमबङ्ग

सर्वोच्चन्यायालयेन अद्य पश्चिमबङ्ग-प्रदेशे मतदातृ-सूच्यां विशेष-गहन-संशोधनार्थं निर्वाचन-आयोगस्य सहयोगाय पूर्व-सेवारतानां जनपद-न्यायाधीशानां नियुक्त्यर्थं निर्दिष्टम्। मुख्यन्यायाधीशः सूर्यकान्तः, न्यायमूर्त्यः जोयमल्या बागची, विपुल् एम् पञ्चोली च इत्येतेषां पीठेन राज्ये विशेष-गहन-संशोधन-प्रक्रियायाः समापनं सुनिश्चेतुम् अनेके नूतनाः निर्देशाः प्रदत्ताः। न्यायपीठेन तार्किक-विसङ्गति-सूच्यां स्थापितानां जनानां अभियोगानां आक्षेपानां च न्यायनिर्णयस्य कृते न्यायिक-अधिकारिणां प्रतिनियुक्तिं कर्तुम् आदिशत्। अनेन कलकत्ता-उच्चन्यायालयस्य मुख्यन्यायाधीशः न्यायिकाधिकारिणाम् अपसारणपूर्वकं एस्. आई आर्. कार्ये साहाय्यं कर्तुं पूर्वन्यायाधीशानाम् अन्वेषणार्थं च समादिष्टः, यतः राज्यसर्वकारेण संशोधनप्रक्रियायाः कृते पर्याप्तं ग्रेड् 'ए' अधिकारिणः नैव नियुक्ताः इति।

आईसीसी-क्रिकेट

आई.सी.सी. टी-२० विश्व-चषक-क्रीडायाम् अद्य सायं काले ग्रुप्-बी इत्यस्य अन्तिम-स्पर्धायां ऑस्ट्रेलिया-दलम् ओमान-दलेन सह श्रीलङ्का-देशे प्रतिस्पर्धा करिष्यति।

॥ इति वार्ता: ॥